

Hvem opdaget Kong Karls land ved Spitsbergen?

Nye oplysninger som er fremkommet.

Oslo, 6. august.

Kong Karls land øst for Spitsbergen er antagelig først sett i 1617 av den engelske hvalfanger Thomas Edge, som gav øyene navnet Wicket land. Denne tidlige opdagelse gikk imidlertid snart i glemmeboken. Gjenopdagelsen i 1859 blev tilskrevet skipper Erling Carlsen fra Tromsø som så øyene fra sin brigg «Jan Mayen», mens han lette etter sel i havet ved Spitsbergen. I 1894 og årene utover blev også landet sett av mange andre, bl. a. av to tyskere som kalte øyene König Karls land etter kongen av Würtemberg. I 1872 lyktes det skipper Nils Johansen fra Tromsø å lande der. Siden den tid har øyene vært besøkt av tallrike selfangere og jegere som også har overvintret.

Dette er ikorthet historien om opdagelsen av Kong Karls land. Eller rettere slik som man hittil har trodd den var.

I det nettop utkomne nummer av The Geographical Revue gir dosent Hoel en annen versjon av historien. I 1931 mottok Norges Svalbards- og Ishavsundersøkelse et brev fra kaptein i marinen Fr. Schulz, hvor denne gjør oppmerksom på en kopi av et brev funnet i marinens arkiv i Horten. Originalen blev så funnet i forsvarsdepartementet og oversendt instituttet. Dette sensasjonelle dokument som er datert 4. november 1859 og er stilet til den norske regjerings marineministerium, er holdt i en overmåte respektfull tone. Det inneholder en beskrivelse av Kong Karls land av skipper Erik Eriksen på briggen «Nordby» av Tønsberg om hvorledes han dette år var kommet inn mellom to øyer som ikke var avmerket på kartet. Han landet, og mens han prøvde å runde den søndre øy, så han en til, hvis sydlige kant hadde form av en halv-cirkel. Dog kunde han ikke se hvor langt den strakte sig nordover, da den i den retning var helt omgitt av is. Skipperen nevner også at han allerede i 1853 så land i samme retning fra et høit fjell på Edgeøya, men at han på det tidspunkt antok det for å være land som var opdaget av Gilles i 1707.

Ifølge de lengde- og breddegrader som skipper Eriksen nøiaktig har anført i brevet, er det opdagede land Kong Karls land.

Eriksen opdaget øyene seks år før Erling Carlsen og gikk iland tretten år før noen annen opdager. Han landet også på Svenskeøya og opdaget

således Rivalensundet 30 år før Henning Andreassen. Eriksens opdagelse er av den største interesse fordi den gir oss et lite innblikk hvor liten vekt den tids Norge tillike opdagelser. Professor Mohn var den første som henledet oppmerksomheten på de mange opdagelser som blev gjort av norske selfangere i siste halvdel av det forrige århundre. Det hendte forresten ikke sjelden at skipperne holdt sine opdagelser hemmelig av rent egoistiske grunner, da de vilde hindre andre fangstmenn å gå dem i næringen på deres felter.

Agentenes forbund jubilerer.

Oslo, 6. august.

Norske Agenters landsforening feiret sitt 25 års jubileum ikveld med en bankett på hotell Bristol.

Forbundets formann, A. Edin, holdt talen for dagen. Gjennem sitt forbund stod agentene godt rustet til å møte vanskelighetene nu og i fremtiden. Formannen rettet en sterk appell til landets agenter om å vise samhørighet om felles interesser gjennem forbundet.

Agent M. Lieskar, Trondheim, talte for gjestene og nevnte særlig som et gledelig tegn at Bergen, som nu står utenfor forbundet, hadde latt sig representere ved dette jubileum. Han håpet dette kunde være innledningen til den tilslutning av Bergen som forbundet lenge har ventet på.

Skålen for gjestene blev besvart av formannen i Norges handelsstands forbund, grosserer Astrup. Idet han overbragte sitt forbunds hilsen, fremholdt han det jubilerende forbunds innsats til høinelse av agentstanden, samtidig som han rettet en appell til agentene om ikke å undervurdere sin betydning som ledd i samfundsorganismen.

Chr. Holst, Trondheim, fremholdt at det var nødvendig at forbundet hadde sitt sete i Oslo. Han utbragte en skål for agentene i Oslo og for godt samarbeide mellom de norske agenter.

Agent Eilif Amundsen overbragte en hilsen fra agentenes forening i Bergen og uttalte bl. a. at det som skiller mellom Bergen og landsforbundet, stikker ikke så dypt at det hindrer Bergen i å se landsforbundets landsgavnige betydning. Han håpet det år som kommer vil gjøre et bedre samarbeid mulig mellom Bergen og landsforbundet.

Stor agnmangel meldes det om fra fiskerne ved Svalbard. Det skal nu sendes opover 700 kasser agnsild fra statens kjølelager i Ålesund.